

James Corbett: Do Metaversu - Mediální matrix (VIDEO 22 min, CZ DAB+Titl+Přepis)

- CZ24 News | 19. srpna 2022

Stojíme nad propastí. Na jedné straně je “realita”: původní, autentická, prožívaná lidská zkušenost. A na druhé straně je metaversum: svět neustále zprostředkované zkušenosti. Uprostřed je hyperrealita, onen rozmazaný prostor mezi skutečným a zprostředkovaným světem. A protože žijeme na této straně elektronické mediální revoluce, je to jediné místo, které jsme kdy poznali. Kam směřují vývoj médií? Více v posledním díle této série.

↓ **Video s českým dabingem** ↓

↓ **Video v originále s českými titulky** ↓

[Corbettův report: Gutenbergovo spiknutí \(Mediální matrix - 1. část\)](#)

[Corbettův report: Televize a rozhlas - zbraň kontroly nasazená proti lidem? \(Mediální matrix - 2. část\)](#)

ČÁST 3: DO METAVERSA

Na počátku 21. století, pokud jste *něco* viděli, četli nebo poslouchali, vám to s největší pravděpodobností předložila jedna z několika korporací, které ovládaly hlavní televizní a rozhlasové sítě, novinové syndikáty, filmová studia a hudební společnosti. Tyto společnosti nekontrolovaly, co si lidé *myslí*, bylo to mnohem rafinovanější. Tyto společnosti kontrolovaly to, o čem lidé *přemýšleli*.

Všichni jsme znali denní zprávy z novin. Všichni jsme slyšeli nejnovější hit Billboardu. Všichni jsme viděli nejnovější díl pořadu Must See TV a všichni jsme věděli o nejnovějším hollywoodském trháku. I když jsme se těmito médii sami dokázali vyhnout, stejně jsme je znali z kulturní osmózy.

Ano, v roce 2000 jsme dosáhli vrcholu zprostředkované reality. Kontrola mediálního oligopolu nad společností byla naprostá a nic ji nemohlo změnit.

A pak se něco stalo.

ZPĚVÁK: Jedeš na internetu! Kyberprostore, osvobod' nás! Ahoj, virtuální realito! Interaktivní apetit, hledání webové stránky, okno do světa, které se dostat online. Roztočte to teď s techno soupravou, jedete surfovat po internetu!

ZDROJ: [Dětský průvodce internetem \(1995\)](#)

Vzhledem k tomu, že jediné, na čem se dnes většina lidí shodne, je, že internet ničí společnost, je

těžké si vzpomenout, že seznámení široké veřejnosti s World Wide Webem provázal příval nadsázky a přehnaného nadšení, nad kterým by se červenal i uhrovitý teenager.

Internet měl vyřešit všechny naše problémy! Měl demokratizovat informace. Měl dát hlas těm, kteří ho nemají. Měl sjednotit svět. A hlavně nám měl pomoci objednat si pizzu, aniž bychom museli zvednout telefon!

[Sandra Bullock si objedná pizzu přes internet.]

ZDROJ: [The Net \(1995\)](#)

Je snadné smát se nad úžasnými a nadějnými sliby informační superdálnice. Ale nenechte se mýlit: příchod webu *byl* revolucí. Převrátil ekonomický model, který stál u zrodu mediálního oligopolu. A dal hlas nespočtu milionů lidí na celém světě, kteří by nebýt nástupu nových mediálních platform nebyli vůbec slyšet.

JAMES CORBETT: Tady je James Corbett z corbetteport.com a rád bych vás přivítal u nového dílu zcela nové série zpravodajských aktualit, kterou připravuji se svým dobrým přítelem, moderátorem a webmasterem serveru mediamonarchy.com Jamesem Evanem Pilatem. Jamesi, je skvělé, že jsi dnes v pořadu.

JAMES EVAN PILATO: Díky moc. Těšil jsem se na to.

CORBETT: Jo, já taky. . . .

ZDROJ: [příští týden - pilotní díl - 11. října 2009](#)

Když se v 90. letech minulého století začala široká veřejnost připojovat k internetu, ani nejdivočejší kybernetické fantazie si nedokázaly představit, jaká změna ve zpravodajství a informacích se chystá na veřejnost. Stejně jako tiskařský lis stál u zrodu samotného pojmu „zprávy“ a jako rozhlas a poté televize opět změnily naše chápání toho, co znamená slyšet nebo vidět zprávy, tak i toto nové médium změnilo naše vnímání světových událostí a náš vztah k nim.

„Zprávy“ najednou nebyly něčím, co by vám z teleprompteru předčítal dobře učený postarší muž v třídílném obleku ve studiu za milion dolarů. V době internetu bylo stejně pravděpodobné, že zprávy napíše z domova člověk v pyžamu nebo že se jedná o video z protestu nahrané z něčího chytrého telefonu či o tweet anonymního účtu. Blogy a webové stránky a později i kanály na Facebooku a příspěvky na Redditu se staly místem, kam lidé chodili pro zprávy a analýzy o mimořádných událostech. Informace se zhušťovaly do memů a [meme gramotnost](#) se stala nezbytnou k tomu, aby člověk vůbec pochopil, co se na internetu děje.

A média, jejichž moc nad veřejným míněním se ještě před několika desetiletími zdála být tak neotřesitelná, se stala pouhým dalším informačním proudem, který je dostupný v neustále zapnutých, nekonečně rolovacích online kanálech.

Pokud jsme se však při studiu historie masových médií již něco naučili, pak to, že se jedná o předvídatelný vzorec: nová technologie mění způsob komunikace mezi lidmi a slibuje rozkvět znalostí a porozumění. Stávající mocenská struktura pak vynaloží všechny své nemalé prostředky na cenzuru nebo kooptaci této technologie a nakonec použije nová média jako ještě účinnější nástroj pro šíření propagandy.

Jak jsme viděli v první části tohoto seriálu, Gutenbergův tisk vyvolal skutečnou revoluci, která převrátila společenský, politický a ekonomický řád a umožnila jednotlivcům sdílet myšlenky v dosud

nepředstavitelném rozsahu. Viděli jsme však také, jak se cenzoři vrhli na potlačování těchto myšlenek, než korporatizace tisku konečně zkontrolovala mohutný kolos, který Gutenberg rozpoutal.

A jak jsme viděli ve 2. části tohoto seriálu, komerční rozhlasová revoluce přiměla Rockefellerovy a další zakořeněné finanční zájmy, aby začali zkoumat, jak nejlépe využít elektronická média k formování veřejného povědomí. A televize se svou schopností uvést diváky do stavu vnímavosti alfa mozkových vln se ukázala být ještě účinnějším nástrojem pro korporátní zájmy, které brzy monopolizovaly veřejnoprávní rozhlasové vlny.

Příběh World Wide Webu se vyvíjí podobně depresivně. Ať už internet sliboval odstartovat novou gutenbergovskou revoluci a vrátit moc tisku do rukou obyčejného člověka jakkoli, tento slib byl důsledně zrazen centralizací online objevování a identity do rukou korporací, jak [nyní přiznává](#) i zakladatel Twitteru Jack Dorsey.

Skutečnost, že se web tak rychle stal prostředkem kontroly, možná není překvapivá. Koneckonců internet není žádný tiskařský stroj s pohyblivým písmem. Ať už dalo konstrukci tiskařského lisu jakkoli mnoho práce, stále bylo možné, aby jej zručný řemeslník patnáctého století vytvořil a provozoval pouze se znalostí nejnovějších technologií a kapitálem několika obchodních partnerů. Internet však nevznikl v dílně středověkého kutila, ale v útrobách Pentagonu.

Dlouhá historie tajných dohod mezi velkými technologickými společnostmi, Pentagonem a americkou zpravodajskou komunitou je již dobře zdokumentovaná. Příběh vede ze [Silicon Valley - domova](#) velkých technologických firem a místa, kde se uskutečnila velká část výzkumu, který pomohl zrodit revoluci v oblasti osobních počítačů a internetu - přes výzkumné granty Pentagonu a investice společnosti In-Q-Tel až k vývoji sítě ARPANet, zrodu internetu a nakonec ke vzniku společností Google a Facebook a World Wide Webu, jak jej známe dnes.

Výsledek této historie je již všem zřejmý. Z média, které by mělo být nejúčastnějším médiem, jaké kdy bylo vynalezeno, se stala síť, která své publikum uvěznila v nekonečném kolotoči rozptýlení sociálních médií a která je speciálně navržena tak, aby její uživatelé hledali vědecky naplánovanou další dopaminovou odměnu.

SEAN PARKER: Pokud byl myšlenkový proces, který vedl k vytvoření těchto aplikací - Facebook byl první z nich, kdo to skutečně pochopil -, byl tento myšlenkový proces zaměřen na to, „Jak spotřebovat co nejvíce vašeho času a vědomé pozornosti?“. A to znamená, že vám musíme čas od času poskytnout malý dopaminový šok, protože se někomu líbila nebo okomentoval fotku nebo příspěvek nebo cokoli jiného, a to vás přiměje přispívat dalším obsahem, a to vám přinese více lajků a komentářů. Takže je to smyčka zpětné vazby sociální validace. Je to přesně ten typ věci, na kterou by přišel hacker, jako jsem já, protože využíváte zranitelnost v lidské psychologii. A myslím, že my - vynálezci/tvůrci, víte, jsem to já, je to Mark, je to Kevin Systrom z Instagramu, jsou to všichni tito lidé - jsme to vědomě pochopili a stejně jsme to udělali.

ZDROJ: [Sean Parker - Facebook využívá lidské zranitelnosti](#)

Výsledky experimentu společnosti Big Tech jsou nyní známy: rádobý sociální inženýři byli úspěšní nad jejich nejdůležitější očekávání. Apokalypsa zombie už nastala; v jejich stopách se nacházejí stále mechaničtější automaty revoluce sociálních médií, které se vyhýbají nudnému světu lidské interakce ve prospěch kybernetického světa lajků, sdílení a dopaminových odměn. Chytrý telefon se stal digitálním bohem hord zombie a vyžaduje, abychom se mu v každé volné chvíli klaněli v modlitbě.

Snad nejděsivější ze všeho je ohromující rychlost, s jakou tato revoluce probíhá. Jakkoli byl Gutenbergův tisk transformační, trvalo desítky let, než se technologie rozšířila po celé Evropě, a

trvalo staletí, než se účinky tohoto technologického převratu projeví v politickém životě. Revoluce v elektronických médiích trvala od první verze telegrafu až po jeho zavedení do obývacího pokoje běžného člověka v podobě rozhlasových přijímačů a později televizorů více než sto let.

Revoluce v online médiích však proběhla s ohromující rychlostí. Během jednoho desetiletí se chytré telefony změnil z kuriózních novinek na všudypřítomné zboží a nyní jsou na pokraji toho, aby se staly povinnou součástí každodenního života. Tato neuvěřitelná změna se již projevuje ve světě hlubokých a rychlých změn ve všech aspektech našeho života: politickém, ekonomickém i sociálním.

Kam nás tato revoluce zavede? Můžeme se naučit orientovat v tomto novém světě téměř neustálých zprostředkovaných zážitků? Měli bychom?

Abychom na tuto otázku odpověděli, musíme se podívat na povahu samotných médií.

Média, od prvních kouřových signálů a škrábanců na hliněných tabulkách přes tištěné stránky až po zaznamenané obrazy a zvuky moderní doby, vždy existovala jako prostředek k rozšíření našich těl v prostoru a čase. Psané slovo je rozšířením naší mysli do světa a umožňuje lidem na vzdálených místech a ve vzdálených dobách číst naše nejnějnější myšlenky. Fonograf byl prodloužením našeho hlasu, filmový obraz prodloužením našich těl samotných, což jim umožňovalo určitý druh 2D nesmrtelnosti.

Někde na cestě se však rovnováha mezi médii a skutečným světem, který reprezentují, začala měnit. Přešli jsme z *tohoto* světa do světa, kde většina toho, co vidíme, většina toho, co slyšíme, většina toho, co *si myslíme*, že víme o světě, nepochází z lidí a míst, které obývají naši přímou, živou zkušenost, ale z pouhých reprezentací.

Máme samozřejmě své přátele, ale máme také *Přátele*. Máme sousedy, ale máme také *Sousedy*. Máme něco *lepšího* než skutečný život. Máme televizní reality show!

Vstoupili jsme do světa simulaker.

JEAN BAUDRILLARD: Ale v definici, kterou mám pro reálné, ve smyslu, který jsem řekl: to znamená, že uskutečnit reálný svět už znamená vytvořit ho, je to už něco jako simulakrum.

Skutečnost pro mě nikdy nebyla ničím jiným než formou simulace. Princip reality je, chcete-li, první fází principu simulace, tedy toho, co ... Můj postulát by zněl: neexistuje reálné, reálné neexistuje. Můžeme ji objektivně zarámovat, učinit z ní efekt reality, efekt pravdy, efekt objektivnosti a tak dále... ale já v realitu nevěřím.

ZDROJ: [*Jean Baudrillard - Mots de passe \(dokumentární film 1999\)*](#)

V určitém okamžiku se hranice mezi reálným světem a světem médií začnou stírat. Odráží televize typy lidí, kterými jsme, nebo napodobujeme postavy, které vidíme v televizi? Jsou smutné písně, které posloucháme, *produktem* lidí se zlomeným srdcem, nebo jejich *příčinou*?

Ale pokud nic není méně skutečné než televizní realita, jaká *je* realita, kterou se tato televize snaží zobrazit? Existuje vůbec ještě?

To není planá otázka. Jakkoli se online média stala všudypřítomnými a jakkoli se naše účast v tomto zprostředkovaném světě stala důležitou pro náš každodenní život, objevilo se již nové médium. Metaverze. Metaverze, kterou do povědomí veřejnosti uvedli lidé jako Mark Zuckerberg, představuje apoteózu mediální revoluce. Brzy nebude internet existovat jako kyberprostor, k němuž přistupujeme prostřednictvím svého neohrabaného chytrého telefonu. Místo toho se stane plně realizovaným,

pohlcujícím, 3D virtuálním světem, do kterého budeme moci doslova vstoupit.

Bez ohledu na naši nechuť vstoupit do tohoto virtuálního světa budeme mít brzy všichni možnost vstoupit do metaverza sami, ať už si nasadíme brýle a rozšíříme svět, jak ho známe, nebo si nasadíme brýle a vstoupíme do kyberprostoru úplně. A až to uděláme, možná zjistíme, že představa života v holé, nezprostředkované realitě bude stejně kuriózní a nemyslitelná jako život ve světě kouřových signálů a hliněných tabulek.

[Scény z filmu [HYPER-REALITY](#)]

Stojíme nad propastí. Na jedné straně je „realita“: původní, autentická, prožívaná lidská zkušenost.

A na druhé straně je metaversum: svět neustále zprostředkovaných zkušeností.

Uprostřed je hyperrealita, rozmazaný prostor mezi skutečným a zprostředkovaným světem. A protože žijeme na této straně elektronické mediální revoluce, je to jediné místo, které jsme kdy poznali.

Bylo naznačeno, že metaverze není *prostor* – ne virtuální svět, do kterého se můžeme připojit a žít virtuální život jako v *Matrixu* – ale čas. Konkrétně je metaverzum čas, kdy se pro nás náš digitální život stává smysluplnějším než náš „skutečný“ život. Pokud tomu tak je, kdo může popřít, že pro stále větší počet lidí na celém světě tato doba již nastala?

V tomto seriálu jsme se zabývali historií masových médií od Gutenbergovy revoluce až po současnost. Pokud však tuto historii *nepochopíme*, budeme jako nevědomé masy, které [označil George Santayana](#), odsouzené k opakování minulosti, kterou si nepamatujeme.

Z jednoho úhlu pohledu jsou dějiny médií pouhým příběhem vývoje komunikační mašinérie. Pohyb od knihtisku přes telegraf, rádio, televizi, internet až k metaverzu je příběhem technologického pokroku a každá nová technologie nás přibližuje k ideálu totální komunikace.

Existuje však i zásadnější pohled, který média nevnímá jako technologii, ale jako výraz naší lidské potřeby spojit se s ostatními, vymanit se z původního stavu bytostí vyvržených do světa osamocených a nahých prostřednictvím společenství s ostatními. Ale s tím, jak naše komunikační technologie začíná vytvářet svůj vlastní svět a jak se stále více umísťujeme do tohoto mediálního světa, bylo by dobré položit si otázku: „V jakém okamžiku ztrácíme svou základní podstatu jako lidské bytosti? Jakmile jsme jednou připojeni do metaversa, jsme stále *homo sapiens*, nebo se z nás stane *homo medias*? Uvažovali jsme o tom, co to znamená? Záleží nám na tom?“

Možná je nevyhnutelné, že nás zakřivené zrcadlo Gutenbergova spiknutí nakonec přivedlo až sem, k černému zrcadlu u vchodu do metaverza. Možná jsme byli předurčeni skončit tady. Možná je to projev základního pudu, který je součástí lidské přirozenosti.

Možná. Ale je také dobré vědět, že to má tlačítko „vypnout“. Že skutečný svět stále existuje. Že sledujete obraz na obrazovce. A že moc to všechno vypnout je stále v našich rukou.

[Corbettův report: Gutenbergovo spiknutí \(Mediální matrix - 1. část\)](#)

[Corbettův report: Televize a rozhlas - zbraň kontroly nasazená proti lidem? \(Mediální](#)

[matrix - 2. část](#)

AUTOR: James Corbett

[ZDROJ](#)

Překlad: David Formánek/otevrisvoumysl.cz